

14. Tabakov, V. Z.: Create Interactive Educational Computer Video Courses in Camtasia Studio. <http://www.nbu.gov.ua/e-Journals/nd/2008-3/08tvzocs.pdf>, last accessed 2021/05/11.
15. Trius, Y. V., Gerasymenko, I. V.: Combined Learning as an Innovative Educational Technology in Higher Education. <http://www.ccjournals.eu/ojs/index.php/e-learn/article/download/353/340>, last accessed 2021/05/11.
16. Spivakovsky, A., Petukhova, L., Anisimova, O., Horlova, A., Kotkova, V., Volianiuk, A.: ICT as a Key Instrument for Balanced System of Pedagogical Education. https://yahootechpulse.easychair.org/publications/preprint_download/bczj, last accessed 2021/05/11.
17. Allen, W.A., Smith, A. R.: Effects of Video Podcasting on Psychomotor and Cognitive Performance, Attitudes and Study Behavior of Student Physical Therapists // Innovations in Education and Teaching International. Vol. 49. P. 401–414 (2012).
18. Brame, C. J.: Effective Educational Videos: Principles and Guidelines for Maximizing Student Learning from Video Content. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5132380/>, last accessed 2021/05/11.
19. Pernice, K. F-Shaped Pattern of Reading on the Web: Misunderstood, But Still Relevant (Even on Mobile). <https://www.nngroup.com/articles/f-shaped-pattern-reading-web-content/>, last accessed 2021/05/11.

УДК 378.015.311-057.875:37.01(477)

DOI 10.25128/2415-3605.21.2.18

НАТАЛЯ ДРАГАН-ІВАНЕЦЬ

<https://orcid.org/0000-0001-7679-8221>

drahan_ivanec@tnpu.edu.ua

кандидат наук із соціальних комунікацій, викладач
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
вул. Максима Кривоноса, 2, м. Тернопіль

ГАЛИНА СИНОРУБ

<https://orcid.org/0000-0001-7073-0752>

sunoryb@tnpu.edu.ua

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
вул. Максима Кривоноса, 2, м. Тернопіль

НАВЧАЛЬНЕ ВІДЕО ЯК ТВОРЧИЙ ПРОЄКТ СТУДЕНТІВ-ЖУРНАЛІСТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ДИСЦИПЛІНИ «СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ: ІНТЕРНЕТ, ТЕЛЕБАЧЕННЯ»)

Акцентовано на значенні ефективної організації навчального процесу в підготовці майбутніх фахівців із журналістики. Окреслено роль студентоцентризму як орієнтації вищої освіти на особистість здобувача, активне його залучення у навчальний процес. Обґрунтовано актуальність впровадження інноваційних практик в період дистанційного навчання студентів-журналістів. З'ясовано дефініцію понять «навчальне відео», «відеосупровід», «відеолекція», «туторіал», «скринкаст». Класифіковано види навчального відео. Проаналізовано алгоритм створення студентами навчального відео як медіапродукту і використання такого формату як ефективного інструменту в освітньому процесі. Обґрунтовано вибір YouTube-каналу як інтерактивної платформи для презентації навчальних відео студентів-журналістів. Охарактеризовано особливості проведення навчальних відеолекцій четвертокурсниками – майбутніми журналістами: тематику, зміст, специфіку створення і використання технічних програм. Зосереджено увагу на порадах і рекомендаціях здобувачів вищої освіти щодо доцільності впровадження таких форм занять у навчальний процес.

Ключові слова: дистанційне навчання, інноваційні практики, медіапродукт, навчальне відео, YouTube-канал.

PhD in Social Communications, Lecturer
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National University
2 Maksym Kryvonis Str., Ternopil

HALYNA SYNORUB

PhD in Social Communication, Associate Professor
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
2 Maksym Kryvonis Str., Ternopil

APPLICATION OF EDUCATIONAL VIDEO IN CREATIVE PROJECTS OF JOURNALISTS STUDENTS IN DISTANCE LEARNING (ON THE EXAMPLE OF THE DISCIPLINE: “SPECIALIZATION: INTERNET, TELEVISION”)

The importance of effective organization of the educational process in training of competent specialists - future journalists has been accentuated in the paper. The authors outlined the role of student assessment as a way of orienting higher education towards the personality of an applicant, actively involving them in the educational process, which has an impact on the self-improvement and professionalism of a future specialist. The relevance of innovation practices in distance learning has been substantiated. A scientific review of educational research on distance learning has been implemented. The notions of “educational video”, “video accompaniment”, “video lecture”, “tutorial” and “screencast” have been defined. The main types of educational have been described alongside with the specifics of their creation. The algorithm of creation of educational video has been analyzed and proven to be effective tools. The features and technology of creating educational videos and application of YouTube channels as an interactive platform for the presentation of educational videos of student journalists have been considered. The special features of video lectures given by the fourth year of study journalists have been described. The topics and content of the lecture, specifics of video production, and use of technical programs have been outlined. The difficulties in producing, creating, and installing various types of educational videos have been accentuated. The creation of a video product for independent and individual tasks has been outlined. The introduction of new forms of organization of the educational process is intended to provide future media professionals with the necessary skills and competencies. It focuses on the advice and recommendations of higher education applicants on the advisability of introducing such forms of instruction into the educational process.

Keywords: distance studying, innovative practices, media product, educational video, YouTube channel.

Трансформаційні процеси в сучасному суспільстві вимагають належного рівня розвитку людського потенціалу – підготовки майбутніх фахівців, які забезпечуватимуть якісну продуктивну діяльність у конкретній царині, що відповідно сприятиме високій конкурентності в світі і сталому розвитку держави. Першочергово це залежить від якості освіти, в процесі якої формуються загальні та професійні компетентності, що відповідають вимогам ринку праці. Особливо це актуально в умовах пандемії, коли система вищої освіти має бути трансформована і пристосована до нових умов [11].

Дистанційне навчання – форма проведення занять, яка сьогодні актуалізувалася та вимагає впровадження таких інноваційних практик, що дають можливість проводити навчально-пізнавальну діяльність на сучасному, творчому, ефективному рівні.

Дослідження освітнього процесу в умовах дистанційного навчання стало зацікавленням учених, які акцентували на його перевагах (І. Дворник, В. Ільченко, К. Пікуль, А. Дуднікова й ін.), особливостях впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (Ю. Бисага, В. Білоус, С. Іванов, С. Прилипко й ін.), факторах розвитку і напрямках вдосконалення дистанційної форми (О. Квасник, В. Мороз, С. Мороз, О. Романовський і ін.).

У контексті питання якості освіти, основним компонентом якої є студентоцентризм, доцільним є активне залучення студентів до навчального процесу [7, с. 33]. В узагальненому трактуванні «студентоцентризм – це сучасна філософія освітньої діяльності; це нове бачення, нове сприйняття, нове усвідомлення цінностей, які мають домінувати у стінах сучасного європейського закладу вищої освіти; основний принцип організації освітньої діяльності в сучасній вищій школі» [4]. Зауважимо, що «орієнтація на особистість здобувача дає можливість підвищити якість системи вищої освіти, підготувати конкурентоспроможного фахівця з

гнучким креативним мисленням, ініціативного, громадсько-активного, здатного до прогресивних змін у суспільстві, стимулює його до відповідального навчання, виховує такі якості, як: професіоналізм, позитивне міжособистісне спілкування, відповідальність, прийняття самостійних рішень, формування потреби в постійному оновленні знань, самоствердженні, самореалізації, самовдосконаленні» [4].

Розвитку вищезгаданих якостей сприяє й дистанційна форма навчання, під час якої у здобувачів вищої освіти підвищується рівень самомотивації, самоорганізації, розкриваються творчий та інтелектуальний потенціал, удосконалюються навички володіння цифровими технологіями тощо [10]. Формами дистанційного навчання є відеолекції, відеоконференції, дискусії, форуми, чати або відеочати, вебінари, скринкасти, tutorіали, які потребують вибору таких інструментів і сервісів, що допоможуть створити якісний навчальний контент, забезпечити інтеракцію між учасниками, зручність у використанні тих чи інших інтерактивних платформ.

В умовах дистанційного навчання, враховуючи специфіку тієї чи іншої навчальної дисципліни, перед викладачем постає завдання обрати платформи, види й методи роботи зі студентами, які дають можливість максимально презентувати матеріал, комунікувати з учасниками заняття, використовуючи чат, функції «піднятої руки» й ін. Окремого розгляду потребують дисципліни, що є спецкурсами, в яких передбачені тільки практичні або лабораторні заняття.

Студенти спеціальності «Журналістика» Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (далі – ТНПУ) на 4 курсі вивчають дисципліни спеціалізації, які є в складі вибіркової компоненти освітньої програми в циклі професійної підготовки. Цьогоріч впродовж семестру студенти виявили бажання створити навчальне відео у формі медіапродукту, що розміщуватиметься на платформі YouTube.

Вибір такого виду творчого завдання обґрунтований тим, що:

– по-перше, однією із фахових компетентностей спеціальності «Журналістика» є здатність створювати медіапродукт у сфері відображення економічних, соціальних, правових, політичних питань, питань культури та мистецтва, міжнародних відносин та інших видів діяльності, а програмними результатами навчання є навчитися створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення, розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах [9];

– по-друге, важливим для журналіста є вміння аналізувати цільову, потенційну аудиторію з урахуванням інформаційних потреб, якою, у нашому випадку, є здобувачі вищої освіти 1–4 курсів (майбутні медійники), а також усі, хто цікавиться інтернет-журналістикою і телевиробництвом;

– по-третє, студент-журналіст опановує технологію створення такого формату і є наставником, лектором, спікером, має можливість презентувати самостійно опрацьований матеріал, використовуючи різні методи, способи, підходи під час доповіді в процесі дистанційного навчання.

Професор Технологічного університету Онтаріо (Канада) Р. Кей, аналізуючи формати викладу навчального матеріалу, вказує, що поки викладачі експериментують із форматами, прагнучи покращити онлайн-навчальний досвід своїх студентів, самі здобувачі вже обрали свого фаворита – відео [16]. Використання навчальних відео стало невід’ємною складовою дистанційного навчання. Беззаперечно, доступ до відеоматеріалу, незалежно від місця і часу, можливість зупинити його для осмислення отриманих відомостей або переглянути ще раз, навчатися в зручному для студента темпі є перевагами навчального відео над традиційним класичним заняттям.

Розрізняють три типи навчального відео [14]:

Відеосупровід – відео, на якому людина перебуває перед камерою і читає текст. Такий формат зазвичай використовують як доповнення до презентації PowerPoint, коли потрібно прокоментувати слайди.

Відеоурок – короткий навчальний ролик. За форматом схожий на телевізійну передачу, наприклад, наукові експерименти, кулінарні програми, відкриті уроки найкращих педагогів тощо. Відеоуроки відрізняються багатим відеорядом і ретельно продуманим сценарієм.

Скринкаст – запис з екрана комп'ютера і закадрового голосу, який коментує те, що відбувається у відео. Він є «цифровий відеозапис інформації, що виведена на екран комп'ютера, тобто того, що відбувається на моніторі, з можливістю додавання звукового супроводу та коментарів. Це практичніший метод, ніж текстовий опис, інструкція чи посібник, адже аудиторія одразу знайомиться з алгоритмом виконання дій, про які йдеться у відеодемонстрації» [2].

Класичний варіант запису відеолекції – коли в кадрі поєднано лектора і слайди чи дошку, на якій відтворюється написаний матеріал. Якщо мета відео – пояснити алгоритм дій, то оптимальним є тьюторіал. Це своєрідна інструкція покрокового виконання відповідного завдання (наприклад, способи використання соціальних медіа як інструменту репортажу, шляхи доступу до публічної інформації тощо) [2].

У процесі підготовки студентів до опису концепції медіапродукту викладачеві необхідно наголосити про дотримання алгоритмів створення навчального відео. Вважаємо за доцільне послуговуватися рекомендаціями незалежної освітньої корпорації TeachHub:

- насамперед важливо чітко розуміти мету та очікуваний результат від відео. На підготовчому етапі треба відповісти на запитання: Що я хочу показати / розказати? Як я хочу це зробити? Який результат матиме перегляд відео? Передусім варто визначити цільову аудиторію;

- наступний крок – обрати тему і скласти сценарій майбутнього відео, який допоможе: структурувати виступ, продумати тези, поради та приклади, що зроблять матеріал більш насиченим і цінним; уникнути непотрібних пауз і вигуків, які можуть траплятися в журналістів-телевізійників під час прямих включень з місць подій. Фахівці радять: «Під рукою завжди буде шпартгалка, якщо ви раптом зіб'єтесь і втратите хід думок. Почніть з найцікавіших фактів або коротко розкажіть, про що буде йти мова. У середині максимально докладно розкрийте тему уроку. В кінці сценарію зробіть узагальнення і ще раз повторіть ключові моменти. Складіть невеликий анонс наступного уроку – глядач завжди повинен чекати на продовження»;

- вибір мікрофона. Для запису навчального відео використовуються три типи мікрофонів: петличний, головний, накамерний. Петличний – це маленький і легкий мікрофон, який кріпиться до одягу; петлички вловлюють звуки лише в радіусі 20–30 сантиметрів навколо себе, фільтруючи віддалені шуми. Головний мікрофон – це звичайні навушники з гарнітурою; використовується для зйомки роликів та інтерв'ю. Накамерний мікрофон – пристрій, який кріпиться на відео- або фотокамеру та вловлює звуки тільки перед собою, розташований завжди за кадром, тому не відволікає увагу;

- вибір місця зйомки – ще одне важливе завдання. Популярність відео залежить від «картинки». Тут важливу роль відіграє фон. В ідеалі місце зйомки має відповідати темі навчального відео;

- освітлення. Фахівці використовують термін «робоче освітлення» – це дуже яскраве світло (від 500 до 1000 Вт). Щоб відео було якісним, необхідно три освітлювача. Варто зважати і на їх розташування, що впливає на якість зображення;

- образ ведучого. Фахівці акцентують на тому, що «дивлячись на ведучого, глядач в першу хвилину приймає рішення: дивитися далі або пошукати інше відео. Тому зовнішній вигляд повинен бути продуманий до дрібниць. При виборі одягу головне, щоб він виглядав охайно і доповнював художній образ» [14].

Слушними є також наступні рекомендації:

- не варто записувати відразу всю лекцію, краще писати її частинами;
- перед записом відео потрібно прочитати текст вголос, вибрати оптимальну гучність і темп мови, обов'язково протестувати мікрофон;
- важливо пам'ятати, що зміна ракурсу істотно урізноманітнює відеоряд в лекції [14].

Створити навчальні відео в онлайн, які допоможуть засвоїти теми, може кожен студент, що навчається за спеціальністю «Журналістика». Звичайно ж, цілі, якість, формати та ефективність того чи іншого медіапродукту може різнитися. Пригадаймо хоча б 64-річного

вчителя фізики П. Віктора з Рішельєвського ліцею в Одесі, який виклав на YouTube власний онлайн-курс фізики для учнів 7–11 класів (473 уроки). Перші трансляції уроків вчитель почав робити для учнів, котрі пропустили уроки. Щоб не відставати від програми, він почав знімати відеолекції, в яких на дошці та за допомогою практичних дослідів пояснював новий матеріал. Зараз на його YouTube-каналі підписані 130 тисяч користувачів, а переглядів 8 мільйонів [3].

С. Брейм з Університету Вандербільта (США) зазначає, що відео дійсно стало продуктивною частиною сучасної навчальної діяльності. У проєктуванні і використанні відеоматеріалів важливо зосередити увагу на когнітивному навантаженні та елементах, які підтримують активне навчання. Врахування цих аспектів закладає міцну основу для розвитку і використання відео як інструменту ефективної освіти. Дослідниця рекомендує для створення якісного відеоконтенту, що спрямований на активне навчання, дотримуватися таких порад: відео мають бути короткими і зорієнтованими на навчальні цілі; аудіо- та візуальні елементи мають доповнювати, а не відволікати; зміст відео повинен акцентувати на важливих ідеях чи концепціях; у відео необхідно використовувати інтерактивні елементи (запитання) чи домашні завдання» [1].

Здобуваючи спеціальність журналіста, студенти ТНПУ опановують курс «Дисципліни спеціалізації: інтернет, телебачення». Оскільки майбутні медійники повинні володіти сучасними інноваційними технологіями, їм рекомендовано створити медіапродукт – навчальне відео і розмістити його на YouTube-каналі кафедри журналістики. Вибір платформи зумовлений тим, що:

- YouTube є частиною сервісів Google, тож кожен власник акаунта може легко налаштувати власний канал;
- доступ до навчальних відео можна налаштовувати так, щоб знайти і переглянути їх могли тільки ті, кому його призначено;
- перегляд відбувається у найвищій якості незважаючи на тип пристрою;
- відео YouTube легко вбудувати в електронний курс, розміщений у системі Moodle [13].

Кожен здобувач освіти спеціальності «Журналістика» продемонстрував свій медіапродукт (навчальне відео) та у звіті описав своє бачення такого виду роботи під час навчання із застосуванням дистанційних технологій.

У творчому проєкті на тему «Особливості монтажу відеосюжетів» студентка у форматі туторіалу розповіла про основні елементи монтажу, показала базові знання в програмі «VideoPad Video Editor». Цільовою аудиторією відеоконтенту є молодь віком 20–27 років. Здобувачка вищої освіти зазначила, що в останні роки процес редагування відео став популярним завдяки поширенню спеціального програмного забезпечення, доступного для технічних пристроїв. Вона зазначила, що редагування відео – процес доволі складний і довготривалий, однак є кілька технологій, які спрощують цю роботу. «Програмне забезпечення для редагування відео на основі пера було розроблене для того, щоб запропонувати людям більш інтуїтивний та швидкий спосіб, дозволити виконання потрібних операцій без довготривалого навчання», – зауважила студентка. У проєкті застосовано такі мультимедійні елементи: фото та відеоредагування. Навчальне відео створене в спеціальній програмі на MacBook. Перед тим, як записати відео, потрібно звернути увагу на програму, в якій воно буде редагуватися, і детально розумітись у темі, щоб підготувати цікавий матеріал. Студентка акцентувала на позитивних сторонах такого завдання, в процесі виконання якого удосконалюються знання, вміння і навички з телевізійництва.

Відеолекція на тему «Правила написання сценарію для короткометражного фільму» призначена для студентів 1–3 курсів спеціальності «Журналістика» і створена з метою продемонструвати сім правил написання короткометражки. У медіапродукті застосовані такі мультимедійні елементи: відео (7 позицій) і презентація (4 слайди). Студентка використала такі технічні засоби та програмне забезпечення: ноутбук Asus, Microsoft PowerPoint – для створення презентації; Loom – для запису відеолекції; Fastreel by Movavi – для монтування та об'єднання частин відео; Online Video Cutter – для нарізки відеофайлів. «Це цікава практика, особливо в умовах дистанційного навчання. Використовуючи різні інновації, можна візуалізувати навчальну інформацію та зробити її більш зрозумілою для аудиторії, «оживити» за допомогою фото, відео, інфографіки, образу ведучого, голосу», – зауважила студентка.

У відеолекції на тему «Особливості написання текстового матеріалу в онлайн-видання» студентка зазначила, що в усьому світі зараз спостерігається тенденція збільшення кількості медіа в онлайн-просторі. Це пов'язано з тим, що інтернет стає все доступнішим і швидшим, все більшим майданчиком для отримання новин, потрібної інформації. «З огляду на це зростають вимоги аудиторії до інтернет-видань. Сьогодні споживачі інформації вимагають якісного контенту, особливо текстового», – зауважує здобувачка освіти. Мета відеопродукту – надати рекомендації щодо підготовки тексту для онлайн-медіа, послуговуючись власним досвідом. Зауважимо, що авторка відео здобуває освіту за дуальною формою навчання. Цільова аудиторія ролика – студенти спеціальності «Журналістика», а також журналісти онлайн-медіа, передусім журналісти-новинники і медійники-початківці.

У відеоконтенті окреслені найважливіші аспекти, які треба враховувати при підготовці тексту. Запропоновані студенткою рекомендації щодо зйомки добре структуровані, проілюстровані прикладами. До відеоряду додано ілюстративний матеріал – скріншоти з онлайн-медіа. Використані технічні засоби і програмне забезпечення: смартфон – для зйомки відео; мікрофон-петличка – для запису звуку; Audacity – для очищення звуку від фонового шуму; Wondershare Filmora – для монтажу відео; Microsoft Word – для створення сценарію; Paint – для створення і форматування скріншотів. Підсумовуючи, здобувачка вказала на важливість передачі власного досвіду студентам-журналістам, вдосконалення власних знань і вмій з інтернет-журналістики й позитивно оцінила таку форму виконання творчих завдань.

Відеолекція на тему «Зображальний контент в онлайн-медіа» – про те, як використовувати і поєднувати зображальний контент з текстовим наповненням в інтернет-виданнях. Матеріалом для неї слугували теоретичний матеріал із навчальних дисциплін журналістського фаху та тематичні відео, власний досвід і поради колег-журналістів. У медіапродукті застосовані такі мультимедійні елементи, як відео і презентація. Використані технічні засоби та програмне забезпечення: ноутбук Asus, камера Canon – для відеозапису; Adobe Premiere Pro – для монтажу; Canva – для створення презентації. «Такий навчальний матеріал сприяє формуванню професійного вміння – знімати сюжети і їх монтувати. Запропоновані практичні завдання мотивують до навчання, вчать самоорганізації, особливо в умовах дистанційного навчання. Навчальні відео сприяють кращому засвоєнню матеріалу», – переконана авторка.

Мета відеопроєкту «Основні складові телерепортажу. Створення телесюжету» – підготувати майбутніх телереporterів до роботи в команді, ознайомити зі способами збору матеріалів, алгоритмом зйомки та монтажу, підготовки до ефіру телерепортажів; принципами створення якісного матеріалу в обмежених часових рамках; сформуванню вміння знімати репортажі і здійснювати їх текстовий опис. Сьогодні складно уявити контент будь-якого телеканалу без репортажу – як у новинах, так і в інших програмах. Цей жанр дозволяє знизити ризик маніпуляції свідомістю мільйонів споживачів інформації та викликає довіру. Презентований медіапродукт спрямований на масову аудиторію, майбутніх журналістів, які цікавляться цією темою. Проєкт створено у форматі відеоуроку, тобто короткого навчального ролика, схожого на телевізійну передачу. У відео використані світлини й анімації та окремою частиною взято готовий, змонтований сюжет з телеканалу «Тернопіль-1». У процесі створення навчального відео студентка послуговувалася таким технічним і програмним забезпеченням: відеокамерою і фотоапаратом – для здійснення відеозйомок у форматі HD, а також радіомікрофоном і мобільним телефоном; пристроями синхронізації з комп'ютером – для подальшої обробки звукового потоку, що забезпечують якісний звукозапис; Adobe Premiere Clip, Splice-Video Editor, Windows Movie Maker, InShot – для монтажу; Adobe Photoshop, в якому розроблялись титри; Adobe Audition – для обробки звуку; Microsoft Word 2010 – для запису сценарію. «Такий відеоконтент дозволяє зрозуміти створення репортажу навіть непрофесійній аудиторії», – діляться враженнями студенти після перегляду відео.

Метою творчого проєкту на тему «Основні правила композиційної побудови кадру» є візуально продемонструвати основні особливості композиційної побудови кадру, щоб було зрозуміло не тільки професіоналу, а й пересічному глядачеві. Тип навчального відео – відеоурок із закадровим поясненням матеріалу, що супроводжується прикладами відеосюжетів, світлин, музичними перебивками. Монтується відео у програмі Movavi Video Editor. Це простий у користуванні редактор (хоча меню й керуючі елементи не поступаються

професійним програмам), який дозволяє монтувати ролики, додавати ефекти, переходи, анімації тощо. Ефекти і переходи є стандартними (ретро, чорно-біле зображення, ефект телебачення), однак є й особливі техніки (інверсія, пікселізація тощо). Студентка, позитивно оцінюючи запропоноване завдання, зазначила, що під час його виконання самостійно опрацювала значну кількість навчальної літератури, а створення самого відео дозволило вдосконалити вміння роботи в технічних програмах.

За результатами представлених студентських робіт можемо зробити висновки, що створені навчальні відео (в нашому випадку – це спеціально підготовлені освітні медіапродукти) спрямовані на підвищення мотивації до вивчення нового матеріалу, сприяють вдосконаленню вмінь і навичок майбутніх журналістів під час виконання такого завдання, є невичерпним джерелом навчального контенту.

Канал кафедри журналістики ТНПУ на YouTube (<https://cutt.ly/rYfAO34>) відповідає сучасним трендам в освіті. На ньому представлені відеоматеріали, доступні для публічного доступу. Їх можна поєднувати у тематичні плейлисти. Це можуть бути власні відеолекції, сюжети або збірки кращих відеоматеріалів з YouTube відповідно до конкретної тематики. Тому створення медіапродуктів у формі навчального відео на YouTube-каналі є ефективним методом для презентації творчих проєктів, самостійних та індивідуальних завдань. Нині освітні відео на YouTube обійшли за популярністю розважальні, що пов'язано з актуалізацією дистанційної форми навчання, позитивними аспектами якої є не лише можливість формальної, а й неформальної, інформальної освіти. Це відповідно підтверджує ефективність і сигналізує про необхідність впровадження відеоматеріалів у журналістську освіту.

Запровадження нових форм організації навчального процесу, створення медіапродуктів на професійну тематику формують в майбутніх фахівців із журналістики навички і компетентності, володіння якими є вимогою часу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Брейм С. Ефективне навчальне відео. URL: <https://ceit.ucu.edu.ua/news/efektyvne-navchalne-video/>
2. Бухта Я. Як вчителю зробити освітнє відео в класі чи вдома. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-vchytelyu-zrobyty-osvitnye-video-v-klasi-chy-vdoma/>
3. Вчитель для 8 мільйонів учнів. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/video-fizyka-dlya-vsih/29565334.htm>
4. Ільченко А. М. Студентоцентризм як базовий принцип організації освітнього процесу у вищій школі. URL: <https://cutt.ly/ft9KWpU>
5. Киричук К. Ефективний відеоурок: 5 кроків для вчителя. URL: osvitoria.media/experience/efektyvnyj-videourok-5-krokov-dlya-vchytelya/
6. Литвин О. Як зробити навчальне відео ефективним? URL: <https://cutt.ly/KT9KOU>
7. Міщенко Т. О., Стадник Н. В. Студентоцентричне навчання як вектор розвитку гуманітарної парадигми освіти. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. 2017. Вип. 17 (60). С. 32–37.
8. Навчальне відео: створюємо, редагуємо, розміщуємо. URL: <https://ceit.ucu.edu.ua/navchalne-video-stvoryuyemo-redaguyemo-rozmishhuyemo/>
9. Освітньо-професійна програма «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 061 Журналістика. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/fizh/opp_zhurnalistyka.php
10. Прибилова В. М. Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України. Проблеми сучасної освіти. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. 2017. Вип. 4. URL: <https://periodicals.karazin.ua/issuesedu/article/view/8791>
11. Синоруб Г. П., Драган-Іванець Н. В. Стрім-трансляція на Ютуб-каналі як інтерактивна презентація студентських проєктів (на прикладі дисципліни «Спеціалізація: інтернет, телебачення»). Role of science and education for sustainable development. House of University of Technology. Katowice, 2021. С. 570–575. URL: <https://cutt.ly/iYfFiDG>
12. Ткаченко Т. Навчальне відео на всі випадки життя. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=cFlmn49HG7A>
13. Центр навчальних та інноваційних технологій. URL: <https://ceit.ucu.edu.ua/navchalne-video-stvoryuyemo-redaguyemo-rozmishhuyemo/>
14. Як створити навчальне відео власноруч? URL: <http://teach-hub.com/yak-stvoryty-navchalne-video/>

15. 13 ідей для ефективного навчального відео. URL: <https://cutt.ly/NT9KUlc>
16. Robin H. Kay Exploring the use of video podcasts in education: A comprehensive review of the literature. URL: https://faculty.ontariotechu.ca/kay/files/pubs/video/Kay_2012_LitRev.pdf

REFERENCES

1. Breim S. Efektyvne navchalne video [Effective training video]. URL: <https://ceit.ucu.edu.ua/news/efektyvne-navchalne-video/>
2. Bukhta Ya. Yak vchytelyu zrobyty osvityne video v klasi chy vdoma [How a teacher can make an educational video in the classroom or at home]. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-vchytelyu-zrobyty-osvityne-video-v-klasi-chy-vdoma/>
3. Vchytel dlia 8 milioniv uchniv [Teacher for 8 million students]. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/video-fizyka-dlya-vsikh/29565334.htm>
4. Ilchenko A. M. Studentocentryzm yak bazoviy pryntyp organizacii osvithnoho procesu u vyshhii shkoli [Student-centeredness as a basic principle of organizing the educational process in higher education]. URL: <https://cutt.ly/ft9KWpU>
5. Kyrychuk K. Efektyvnyi videourok: 5 krokiv dlia vchytelia [Effective video tutorial: 5 steps for a teacher]. URL: osvitoria.media/experience/efektyvnyj-videourok-5-krokv-dlya-vchytelya/
6. Lytvyn O. Yak zrobyty navchalne video efektyvnym? [How to make a training video effective?]/ URL: <https://cutt.ly/KT9KOU>
7. Mishhenko T. O., Stadnyk N. V. Studentocentrychne navchannia yak vektor rozvytku gumanitarnoi paradygmy osvity [Student-centered learning as a vector of development of the humanitarian paradigm of education]. Onovlennia zmistu, form ta metodiv navchannia i vykhovannia v zakladakh osvity. 2017. Vol. 17 (60). S. 32–37.
8. Navchalne video: stvoriuiemo, redahuemo, rozmishchuiemo [Educational video: create, edit, post]. URL: <https://ceit.ucu.edu.ua/navchalne-video-stvoryuyemo-redaguyemo-rozmishhuyemo/>
9. Osvitno-profesiyna prohrama «Zhurnalistyka» pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 061 Zhurnalistyka. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredyatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/fizh/opp_zhurnalistyka.php
10. Prybylova V. M. Problemy ta perevahy dystantsiynoho navchannia u vyshchikh navchalnykh zakladakh Ukrainy. [Problems and advantages of distance learning in higher educational institutions of Ukraine] Problemy suchasnoi osvity. Kharkivskiy natsionalnyi universytet imeni V. N. Karazina. 2017. Vyp. 4. URL: <https://periodicals.karazin.ua/issuesedu/article/view/8791>
11. Synorub H. P., Drahan-Ivanets N. V. Strim-transliatsia na yutub-kanali yak interaktyvna prezentatsia studentskykh proektiv (na prykladi dystsyplyny «Spetsializatsia: internet, telebachennia»). [Stream translation at you-tube channel as interactive presentation of students projects (on example of discipline “Specialization: internet, television)] Role of science and education for sustainable development. House of University of Technology. Katowice, 2021. P. 570–575. URL: <https://cutt.ly/iYfFiDG>
12. Tkachenko T. Navchalne video na vsi vypadky zhyttia [Educational video for all occasions]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=cFlmn49HG7A>
13. Tsentr navchalnykh ta innovatsiynykh tekhnolohii. [Center of educational and innovation technologies] URL: <https://ceit.ucu.edu.ua/navchalne-video-stvoryuyemo-redaguyemo-rozmishhuyemo/>
14. Jak stvoryty navchalne video vlasnoruch? [How to create a training video yourself?]. URL: <http://teach-hub.com/yak-stvoryty-navchalne-video/>
15. 13 idei dlia efektyvnoho navchalnoho video [13 ideas for effective training video]. URL: <https://cutt.ly/NT9KUlc>
16. Robin H. Kay Exploring the use of video podcasts in education: A comprehensive review of the literature. URL: https://faculty.ontariotechu.ca/kay/files/pubs/video/Kay_2012_LitRev.pdf

УДК: 004:378

DOI 10.25128/2415-3605.21.2.19

ІННА ГРОД

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-0785-2711>

grodin@fizmat.tnpu.edu.ua

кандидат фізико-математичних наук, доцент
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
вул. Максима Кривоноса, 2, м. Тернопіль